2022. március 10., csütörtök

P9_TA(2022)0078

Az újságírók és az emberijog-védők helyzete Mexikóban

Az Európai Parlament 2022. március 10-i állásfoglalása az újságírók és az emberijog-védők helyzetéről Mexikóban (2022/2580(RSP))

(2022/C 347/16)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a Mexikóról szóló korábbi állásfoglalásaira,

— tekintettel az egyrészről az Európai Közösség és annak tagállamai, másrészről a Mexikói Egyesült Államok közötti gazdasági partnerségi, politikai koordinációs és együttműködési megállapodásra [1] (a továbbiakban: a globális megállapodás), amely 2000 óta hatályban van, valamint a modernizált megállapodásra,

— tekintettel az EU és Mexikó közötti magas szintű emberi jogi párbeszédekre és a többoldalú kérdésekről folytatott magas szintű párbeszédre,

— tekintettel az emberi jogok védelmezőiről, valamint az online és offline véleménynyilvánítás szabadságáról szóló uniós iránymutatásokra,

— tekintettel az Európai Unió, Norvégia és Svájc 2022. február 15-i helyi nyilatkozatára Heber López Vásquez újságíró meggyilkolásáról,

— tekintettel az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottsága, annak a véleménynyilvánítás szabadságával foglalkozó különleges előadója, valamint az ENSZ emberi jogi főbiztosa mexikói hivatala 2022. január 28-i közös nyilatkozatára, amelyben elítéli María de Lourdes Maldonado López meggyilkolását,

— tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának „Az ENSZ szakértője arra ösztönzi Mexikót, hogy fokozza az emberijog-védők védelmét” című, 2020. október 19-i nyilatkozatára,

— tekintettel az újságírók biztonságával és a büntetlenség kérdésével foglalkozó 2012-es ENSZ cselekvési tervre,

— tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára (1966. december 16.),

— tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, amelyet 1948. december 10-én fogadtak el,

— tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel Mexikóban drámaian fokozódik az erőszak, nő az emberi jogi jogsértések és az újságírókkal és emberijog-védőkkel, köztük a környezetvédőkkel, az őslakos népekkel és közösségekkel, valamint a nőjogi jogvédőkkel szembeni támadások száma; mivel a széles körű erőszak a 2021. júniusi helyi és regionális választások során is megfigyelhető módon továbbra is fokozódik Mexikóban, és mivel súlyosan romlik a jogállamiság helyzete; mivel az újságírókat és emberijog-védőket – különösen azokat, akik az állami tisztviselőket érintő korrupciós ügyekben vizsgálódnak, vagy kábítószer-kartellek munkáját leplezik le, különösen helyi szinten – aggasztó számban és drámai mértékben ér figyelmeztetés, zaklatás, fenyegetés, nemi erőszak, támadás, erőszakos eltüntetés, sőt, gyilkosság és megfigyelés a kormányzati hatóságok vagy a bűnözői csoportok részéről; mivel 2022. február 27-én 17 ember halálával végződő tömeggyilkosság történt;

B. mivel a különböző nem kormányzati szervezetek és nemzetközi szervezetek szerint már régóta Mexikó a legveszélyesebb és leghalálosabb helyszín az újságírók számára a hivatalos háborús övezeten kívül; mivel a Riporterek Határok Nélkül szerint 2021-ben immár harmadik éve Mexikó volt a világ legveszélyesebb országa az újságírók számára, és a 2021. évi sajtószabadság-index szerint 180 ország közül az 143. helyen állt;

[1] HL L 276., 2000.10.28., 45. o.

2022. március 10., csütörtök

C. mivel hat meggyilkolt újságíróval 2022 jelentette a leghalálosabb évkezdetet a mexikói újságírás történetében; mivel María de Lourdes Maldonado López, Margarito Martínez, José Luis Gamboa, Heber López Vásquez és Roberto Toledo meggyilkolása csak néhány drámai példa az újságírók és médiamunkások elleni támadásokra; mivel az újságíróknak rossz munkakörülmények között kell dolgozniuk, és sokan nem férnek hozzá az egészségügyi és mentális gondozási szolgáltatásokhoz; mivel a helyzet a legutóbbi elnökválasztás, 2018 júliusa óta romlott, miután hivatalos források szerint legalább 47 újságírót gyilkoltak meg;

D. mivel a Belügyminisztérium szerint 2018 decembere óta legalább 68 emberijog-védő veszítette életét Mexikóban; mivel a nők elleni erőszak szintje és a nőgyilkosságok száma magas, és az intézmények néhány lépése ellenére az eltűnt személyek száma rendkívül riasztó;

E. mivel López Obrador elnök a napi sajtótájékoztatók során gyakran alkalmazott populista retorikát a független újságírók, médiatulajdonosok és aktivisták becsmérlése és megfélemlítése céljából; mivel a bántó és megbélyegző retorika rendkívül ellenséges légkört teremt a független újságírókkal szemben; mivel az álhírek elleni küzdelem ürügyén a mexikói kormány állami tulajdonú platformot hozott létre a vele szemben kritikus sajtó kipellengérezésére, megbélyegzésére és megtámadására; mivel 2022 februárjában az újságírók tüntetéseket szerveztek a 32 mexikói állam közül 13-ban, nagyobb biztonságot és az újságírók elleni támadások kivizsgálását követelve;

F. mivel 2022 januárjától az emberijog-védők és újságírók védelmére létrehozott szövetségi mechanizmus 1 518 személy – 1 023 emberijog-védő és 495 újságíró – számára foganatosított védelmi intézkedéseket; mivel a mechanizmust a finanszírozás összege és a rendelkezésre álló személyzet létszáma, a megfelelő kísérő intézkedések hiánya, a szövetségi államok kormányaival való koordináció hiánya és a védelmi intézkedések késedelmes végrehajtása szempontjából súlyos hiányosságok jellemzik, ami gyakran emberéletekbe kerül; mivel legalább kilenc, a védelmi programban részt vevő személyt meggyilkoltak;

G. mivel a mexikói állam egy nemzeti megelőzési és védelmi rendszer létrehozásán dolgozik az emberijog-védők és újságírók számára, amely az emberijog-védők és újságírók elleni támadásokkal kapcsolatos általános megelőzésről és védelemről szóló törvényen fog alapulni, és egy nemzeti megelőzési modell elfogadását, a támadások országos nyilvántartásának létrehozását és egy nemzeti védelmi protokoll végrehajtását foglalja magában;

H. mivel az elégtelenül működő igazságszolgáltatási rendszer által segített intézményesült és széles körben elterjedt korrupció megteremti a büntetlenség általános problémáját, amelynek nyomán az újságírók meggyilkolásának mintegy 95 %-a büntetlenül marad; mivel – amint arra az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottsága véleménynyilvánítás szabadságával foglalkozó különleges előadójának hivatala rámutatott – ez a büntetlenség azt az üzenetet közvetíti, hogy az erőszak megengedett, új bűncselekmények elkövetésére ösztönöz, és lényegében öncenzúrát vált ki; mivel a mexikói kormány nem hajtotta végre megfelelően – többek között az újságírók és az emberijog-védők elleni bűncselekmények esetében sem – az erőszak és a büntetlenség csökkentéséhez szükséges reformokat;

I. mivel határozott jelek utalnak arra, hogy a mexikói állam a terrorizmus és a kartellek elleni küzdelemre szánt, telefonok feltörésére szolgáló eszközöket – többek között a Pegasus kémszoftvert – használt újságírókkal és emberijog-védőkkel szemben;

J. mivel 2020 novemberében Mexikó ratifikálta az escazúi megállapodást, amely a környezetvédők erőteljes védelmét is magában foglalja; mivel Mexikónak prioritásként kell kezelnie a megállapodás végrehajtását;

K. mivel a közelmúltban aggasztó jogalkotási javaslatot terjesztettek a kongresszus elé, amelynek célja annak megakadályozása, hogy a külföldi finanszírozásban részesülő nem kormányzati szervezetek megkíséreljék befolyásolni a jogalkotást vagy részt vegyenek stratégiai peres eljárásokban;

L. mivel a választási és igazságszolgáltatási rendszereknek a López Obrador kormánya által kezdeményezett számos alkotmányos reformja kétségeket vet fel a jogállamiság stabilitásával és a jogbiztonsággal kapcsolatban;

M. mivel az EU–Mexikó stratégiai partnerség lehetőséget teremtett az EU és Mexikó közötti szorosabb együttműködésre globális jelentőségű ügyekben, és különösen kiszélesített párbeszédre, fokozott koordinációra és eszmecserére olyan területeken, mint a biztonság, az emberi jogok, a választási reform, a regionális fejlődés és a kereskedelmi és szabályozási politika; mivel Mexikó és az Európai Unió közös értékeket vall;

N. mivel az EU–Mexikó globális megállapodás az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó záradékokat tartalmaz, nevezetesen az 1. és a 39. cikkben; mivel a 2020-ban megrendezett EU–Mexikó magas szintű emberi jogi párbeszéd csúcspontját az emberijog-védők védelmének fokozására irányuló, Mexikóban folytatott közös munkáról szóló megállapodás jelentette;

1. elítéli az újságírók és emberijog-védők, köztük a környezetvédők, valamint az őslakos népek és közösségek mexikói fenyegetését, zaklatását és meggyilkolását; felhívja a hatóságokat, hogy gyors, alapos, független és pártatlan módon, újságírók és médiamunkások esetében pedig a véleménynyilvánítás szabadsága elleni bűncselekmények kivizsgálására elfogadott jegyzőkönyvvel összhangban vizsgálják ki a gyilkosságokat;

2. a legmélyebb együttérzését, szolidaritását és részvétét fejezi ki minden áldozatnak és családjaiknak; ismételten aggodalmának ad hangot az emberijog-védőket és újságírókat sújtó bizonytalanság és ellenséges légkör miatt, és szolidaritásáról biztosítja őket;

3. hangsúlyozza, hogy az online és offline szólásszabadság, a sajtószabadság és a gyülekezési szabadság kulcsfontosságú mechanizmusok az egészséges demokrácia működésében; felhívja a mexikói hatóságokat, hogy tegyenek meg minden szükséges lépést az újságírók és az emberijog-védők védelmének és biztonságos környezetének a megállapított nemzetközi normákkal összhangban történő megteremtése érdekében, többek között azáltal, hogy állami és szövetségi szinten egyaránt foglalkoznak a széles körben elterjedt korrupció, a nem megfelelő képzés és erőforrások, egyes tisztviselők bűnrészessége és a hiányos igazságszolgáltatási rendszerek kérdésével, ami a büntetlenség ilyen magas arányához vezet;

4. aggodalommal állapítja meg, hogy a mexikói kormány legmagasabb szintű hatóságai rendszeresen és keményen bírálják az újságírókat és azok munkáját, és elítéli a tömegtájékoztatás szabadsága és különösen az újságírók és a médiamunkások elleni gyakori támadásokat; megismétli, hogy az újságírást csak fenyegetésektől, fizikai, pszichológiai vagy erkölcsi agressziótól, illetve egyéb megfélemlítéstől és zaklatástól mentes környezetben lehet folytatni, és felszólítja a mexikói hatóságokat, hogy tartsák fenn és őrizzék meg a szólásszabadság, a gyülekezési szabadság és a választás szabadságának védelmére vonatkozó legmagasabb szintű normákat;

5. felhívja a hatóságokat, és különösen a legmagasabb szintűeket, hogy tartózkodjanak minden olyan kommunikációtól, amely megbélyegezheti az emberijog-védőket, az újságírókat és a médiamunkásokat, tovább ronthatja a velük szemben ellenséges légkört, vagy torzíthatja vizsgálódásaik irányát; felhívja ezeket a hatóságokat, hogy nyilvánosan hangsúlyozzák az emberijog-védők és az újságírók demokratikus társadalmakban betöltött kulcsfontosságú szerepét;

6. sürgeti a mexikói kormányt, hogy tegyen konkrét, gyors és hatékony intézkedéseket a nemzeti, állami és helyi intézmények megerősítése érdekében, és hajtson végre sürgős, átfogó és koherens megelőzési, védelmi, jóvátételi és elszámoltathatósági stratégiákat annak biztosítása érdekében, hogy az emberijog-védők és az újságírók a megtorlástól való félelem és korlátozások nélkül folytathassák tevékenységüket, összhangban az ENSZ emberi jogi főbiztosának és az Emberi Jogok Amerikaközi Bizottságának ajánlásaival; javasolja, hogy Mexikó építse be a nemi dimenziót az újságírók és az emberijog-védők biztonságának garantálására irányuló intézkedéseibe;

7. sürgeti az emberi jogok védelmezőit és az újságírókat védő szövetségi mechanizmust, hogy tegyen eleget a finanszírozás és az erőforrások növelésére vonatkozó ígéretének, és hozzon létre gyorsabb folyamatokat a jogvédők és újságírók kedvezményezettként való bevonására az életmentés és a fenyegetettek biztonságának garantálása érdekében, ideértve a családjuk, kollégáik és ügyvédeik számára biztosított biztonsági intézkedéseket is; hangsúlyozza, hogy a közrend védelmére irányuló szakpolitikáknak hatékonyan be kell vonniuk az egyes államok kormányzati szerveit és intézményeit, valamint a helyi szintet is;

8. ösztönzi a mexikói kormányt, hogy tegyen lépéseket az állami intézmények megerősítése és a jogállamiság megszilárdítása érdekében az emberi jogok megsértését kiváltó strukturális problémák kezelése érdekében, és kéri, hogy az emberi jogok területén tevékenykedő civil szervezeteket vonják be ebbe a folyamatba; üdvözli a Nemzeti Keresési Bizottság létrehozását, amelynek célja tömegsírok keresése az ország egész területén, valamint az eltűnt személyek valódi számának meghatározása és közzététele;

9. felhívja a mexikói kormányt, hogy teljes mértékben működjön együtt az ENSZ szerveivel, és adjon állandó meghívást az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának különleges eljárásaiban részt vevő valamennyi személy, különösen a véleménynyilvánítás szabadságával foglalkozó különleges ENSZ-előadó számára, és proaktív módon működjön együtt velük;

10. üdvözli az ENSZ erőszakos eltüntetésekkel foglalkozó bizottságának közelmúltbeli mexikói látogatását, valamint azt, hogy a kormány elismerte a bizottság joghatóságát a mexikói ügyek vizsgálatára, lehetővé téve az áldozatok családjai számára, hogy ügyeket nyújtsanak be a bizottsághoz, miután kimerítették a hazai jogorvoslati lehetőségeket;

2022. március 10., csütörtök

11. felhívja az összes tagállamot, az Európai Külügyi Szolgálatot és az EU mexikói képviseletét, hogy mexikói partnereikkel vessék fel az emberi jogi aggályokat, és helyezzék az újságírók és az emberijog-védők védelmét az EU–Mexikó párbeszéd középpontjába; sürgeti az uniós képviseletet és a tagállamokat, hogy maradéktalanul hajtsák végre az emberi jogok védelmezőiről, valamint az online és offline véleménynyilvánítás szabadságáról szóló uniós iránymutatásokat annak érdekében, hogy minden megfelelő támogatást biztosítsanak az emberijog-védők és az újságírók munkájához;

12. hangsúlyozza Mexikó mint stratégiai partner fontosságát; emlékeztet az EU és Mexikó közötti erős és mély kapcsolat fontosságára, és megerősíti elkötelezettségét a kapcsolatoknak a korszerűsített EU–Mexikó globális megállapodás révén történő előmozdítása mellett, amely tovább erősíti az emberi jogi rendelkezéseket, és lehetővé teszi az EU és Mexikó számára, hogy multilaterális szinten megvitassák például az emberi jogok kérdését a civil társadalommal, többek között újságírókkal, emberijog-védőkkel és másokkal is;

13. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamoknak, Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége soros elnökségének, az Amerikai Államok Szervezete főtitkárának, Euro–Latin-amerikai Parlamenti Közgyűlésnek, valamint Mexikó elnökének, kormányának és kongresszusának.